מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לזהות את המשקל של מילה לפי השורש והתבנית
- להבין את הקשר בין משקל למשמעות (בעל מקצוע, כלי, מקום, עושה פעולה הרבה)
- לבנות מילים חדשות לפי שורש ומשקל נתונים

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א׳ – זיהוי המשקל

1. א – קַטָל
2. ג – מַקְטֵל
3. ב – מִקְטָל
4. ד – קַטְלָן
5. א – קַטָל
6. ד – מַקְטֵל

חלק ב׳ – נכון או לא נכון

1. נכון – כך מוסבר בכרטיס ההסבר
2. לא נכון – משקל קטל משמש בעיקר לבעלי מקצוע
3. נכון – כמו מזלג, מסרק, מחשב
4. נכון – כמו מטבח, מגרש, משרד
5. נכון – כמו שחיין ורקדן
6. נכון – אותו שורש, משקל אחר - משמעות אחרת

חלק ג׳ – השלמת מילים לפי שורש ומשקל

1. נגר
2. מסרק
3. מטבח
4. רקדן
5. צלם
6. מזלג

חלק ד׳ – התאמה בין מילה למשמעות

- 1 – ה (בעל מקצוע שעובד עם עץ)
- 2 – א (כלי לסידור השיער)
- 3 – ב (מקום לשחק בו)
- 4 – ג (מי שרוקד הרבה)
- 5 – ד (מכשיר לעבודה ולמידע)

חלק ה׳ – יצירה עצמאית

1. לדוגמה: חייט, סוחר. יש לבדוק שהמילה מתאימה לתבנית ולבעל מקצוע
2. לדוגמה: מגהץ (כלי), מגרש (מקום)
3. יש להזכיר שהמשקל שונה ולכן גם המשמעות שונה, למרות שהשורש זהה

כרטיס יציאה – מה לחפש

- תשובה שמזכירה תבנית קבועה ושורש
- מילה כמו שחיין או רקדן
- אותו שורש אך משקל שונה, ולכן משמעות שונה

טיפים להפעלה:

- אפשר להשתמש בטריק מהכרטיס: קטל עובד, מקטל עוזר, מקטל מארח
- מומלץ לתרגל בעל פה לפני הכתיבה כדי להרגיש את ההבדל בצליל בין המשקלים
- לתלמידי חנ״מ אפשר לוותר על הפריטים המסומנים כקשים ולהתמקד בדוגמאות הבסיסיות בלבד

דף תרגול: משקלים

דף התלמיד/ה רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

משקל הוא תבנית קבועה שמכניסים לתוכה שורש ומקבלים מילה. מילים באותו משקל נשמעות דומות ולעיתים קרובות חולקות משמעות משותפת, כמו בעלי מקצוע, כלים או מקומות.

1 חלק א׳ – זיהוי המשקל

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. לאיזה משקל שייכת המילה נַגָּר?

א) קַטָּל ב) מַקְטֵל ג) מִקְטָל ד) קַטְלָן

2. לאיזה משקל שייכת המילה מַזְלֵג?

א) קַטְלָן ב) מִקְטָל ג) מַקְטֵל ד) קַטָּל

3. לאיזה משקל שייכת המילה מִטְבָּח?

א) קַטָּל ב) מִקְטָל ג) מַקְטֵל ד) קַטְלָן

4. לאיזה משקל שייכת המילה רַקְדָן?

א) מִקְטָל ב) קַטָּל ג) מַקְטֵל ד) קַטְלָן

5. לאיזה משקל שייכת המילה צַלָּם?

א) קַטָּל ב) קַטְלָן ג) מַקְטֵל ד) מִקְטָל

6. לאיזה משקל שייכת המילה מַסְרֵק?

א) מִקְטָל ב) קַטְלָן ג) קַטָּל ד) מַקְטֵל

2 חלק ב׳ – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	משקל הוא כמו תבנית לעוגיות שמכניסים לתוכה שורש	☐	☐
2	משקל קַטָּל משמש בעיקר לציון כלים ומכשירים	☐	☐
3	משקל מַקְטֵל משמש בעיקר לציון כלים ומכשירים	☐	☐
4	משקל מִקְטָל משמש בעיקר לציון מקומות	☐	☐
5	משקל קַטְלָן מציין מי שעושה פעולה מסוימת הרבה	☐	☐
6	המילים טַבָּח ומִטְבָּח נבנו מאותו שורש אך במשקלים שונים ולכן משמעותן שונה	☐	☐

3 חלק ג׳ – השלמת מילים לפי שורש ומשקל

השלימו את המילה החסרה.

1. שורש נ-ג-ר + משקל קַטָּל = _____

2. שורש ס-ר-ק + משקל מַקְטֵל = _____

3. שורש ט-ב-ח + משקל מִקְטָל = _____

4. שורש ר-ק-ד + משקל קַטְלָן = _____

5. שורש צ-ל-ם + משקל קַטָּל = _____

6. שורש ז-ל-ג + משקל מַקְטֵל = _____

4 חלק ד׳ – התאמה בין מילה למשמעות

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. נַגָּר	____	**א.** כלי לסידור השיער
2. מַסְרֵק	____	**ב.** מקום לשחק בו
3. מִגְרָש	____	**ג.** מי שרוקד הרבה
4. רַקְדָן	____	**ד.** מכשיר לעבודה ולמידע
5. מַחְשֵׁב	____	**ה.** בעל מקצוע שעובד עם עץ

5 חלק ה׳ – יצירה עצמאית

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. כתבו שתי מילים נוספות במשקל קַטָּל שמציינות בעלי מקצוע

2. כתבו מילה אחת במשקל מַקְטֵל שמציינת כלי, ומילה אחת במשקל מִקְטָל שמציינת מקום

3. הסבירו במילים שלכם מדוע לטַבָּח ולמִטְבָּח יש אותו שורש אך משמעות שונה

כרטיס יציאה

מהו משקל? הסבירו במשפט אחד

כתבו מילה אחת במשקל קַטְלָן

מה ההבדל בין המילים טַבָּח ומִטְבָּח?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀